

Dosar nr. 3ra-1158/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: R. Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M.Anton, V.Cotorobai, A.Panov)

D E C I Z I E

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:

Judecătorii:

Iulia Sîrcu

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ahmad Jalal împotriva Biroului Migrație și Azil, intervenienți accesorii Serviciul de Informații și Securitate și Avocatul poporului pentru drepturile copilului Maia Bănărescu cu privire la anularea deciziilor, obligarea eliberării invitațiilor și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de Serviciul de Informații și Securitate și s-a menținut hotărârea din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 18 iulie 2018, Ahmad Jalal a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil, intervenienți accesorii Serviciul de Informații și Securitate și Avocatul poporului pentru drepturile copilului Maia Bănărescu cu privire la anularea deciziilor, obligarea eliberării invitațiilor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, a depus la Biroul Migrație și Azil cereri privind eliberarea invitațiilor pentru sosirea în Republica Moldova a soției sale Al Ahmad Samia, însoțită de copii minori XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX, la care a anexat actele necesare în conformitate cu art. 28 din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 și pct. 8-12 din Hotărârea Guvernului nr. 331 din 5 mai 2011.

Prin răspunsul nr. 5/3-4754 din 20 iunie 2010 al Biroului Migrație și Azil, în temeiul art. 28 alin. (7) lit. a) din Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova și pct. 18 alin (4) din hotărârea Guvernului nr. 332 din 5 mai 2011 cu privire la eliberarea invitațiilor pentru străini, s-a refuzat în eliberarea invitațiilor.

La 26 iunie 2017, a depus cerere prealabilă privind revocarea deciziei de refuz în eliberarea invitațiilor, însă, prin răspunsul nr. 5/3-4754 din 10 iulie 2017 al Biroului Migrație și Azil, s-a refuzat în satisfacerea cererii prelabile.

A considerat că, această decizie este abuzivă și emisă cu încălcarea normelor imperative ale legislației naționale și internaționale.

A indicat că, persoanele în privința cărora au fost emise deciziile de refuz în eliberarea invitațiilor, nu au careva restricții legale, au circulat și circulă liber în mai multe țări, nu au interdicție de intrare în Moldova, anterior au vizitat Republica Moldova, au avut permise de ședere în Republica Moldova, nu au avut careva încălcări ale legislației și sunt copii minori care nu prezintă un pericol pentru securitatea națională.

A solicitat Ahmad Jalal, admiterea acțiunii, anularea deciziilor privind refuzul eliberării invitațiilor pentru cetățenii străini Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, Al XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX cu obligarea eliberării invitațiilor pentru sosirea în Republica Moldova și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru acțiunea s-a admis parțial; s-au anulat deciziile din 16 iunie 2017 a Biroului Migrație și Azil privind refuzul eliberării invitațiilor pentru cetățenii Republicii Arabe Siriene Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX; s-a obligat Biroul Migrație și Azil de a elibera invitații cetățenilor străini Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX în condițiile legii; s-a respins ca neîntemeiată pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Serviciul de Informații și Securitate și s-a menținut hotărârea din 26 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 6 iulie 2018, Serviciul de Informații și Securitate a declarat recurs împotriva deciziei din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a indicat că, decizia instanței de apel a fost emisă cu interpretarea în mod eronat a Legii nr 200 din 16 iulie 2010 cu privire la regimul străinilor.

Instanța de apel nu a reținut faptul că, Al Younes Samia a fost deja invitată de către Consulatul onorific al Siriei în Republica Moldova, în scopul declarat misiune. Acest scop a fost unul fictiv, deoarece, contrar art. 18 alin. (2) din Legea cu privire la regimul străinilor, Al Younes Samia nu îndeplinea careva funcții în cadrul guvernului Siriei sau organizații internaționale, iar aceasta fiind șomeră.

Eronat s-a stabilit că, în privința cetățenilor XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX nu au fost constatate încălcări, deoarece, la 2 octombrie 2014 aceste persoane au fost invitate sub pretinsul scop declarat vizită privată. Însă, după intrarea în Republica Moldova și expirarea termenului de ședere, aceste persoane au solicitat azil invocând teama față de statul de origine Siria și au obținut statut de beneficiari de protecție umanitară. În pofida statutului de protecție umanitară, aceste persoane au părăsit Republica Moldova, iar la momentul solicitării invitațiilor în anul 2017, buletinele de refugiați erau deja expirate.

A indicat că, solicitarea perfectării unor vize de intrare cu scopuri care nu corespund realității precum și solicitarea abuzivă a statutului de refugiat, reprezintă adevărate instrumente de legalizare fictivă pe teritoriul Republicii Moldova.

A solicitat Serviciul de Informații și Securitate admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată.

Examinând recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 19 aprilie 2018 și a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 28 mai 2018 (f.d.46).

Astfel, recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate la data de 6 iulie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 27 iulie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 1 octombrie 2018, Ahmad Jalal, reprezentat de avocatul Valeri Astafiev a depus referință prin care a solicitat de a considera ca inadmisibil recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate.

Prin încheierea din 5 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate s-a considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor

participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 26 din Legea contenciosului administrativ, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite. Instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii acestuia.

Se menționează că, la precizarea legii care urmează a fi aplicată și determinarea raporturilor juridice dintre părți, urmează a fi stabilite ținând cont de cumulum de date: obiectul și temeiurile acțiunii, obiecțiile pârâtului, alte circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

După cum urmează din actele cauzei, Ahmad Jalal s-a adresat cu cerere prealabilă Biroului Migrație și Azil prin care a solicitat anularea deciziilor privind refuzul eliberării invitațiilor pentru cetățenii străini Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX.

Prin răspunsul nr. 5/3-4754 din 10 iulie 2017 al Biroului Migrație și Azil, s-a refuzat în satisfacerea cererii prealabile.

Astfel, Ahmad Jalal a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil, intervenienți accesorii Serviciul de Informații și Securitate și Avocatul poporului pentru drepturile copilului Maia Bănărescu prin care a solicitat anularea deciziilor privind refuzul eliberării invitațiilor pentru cetățenii străini Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX cu obligarea eliberării invitațiilor pentru sosirea în Republica Moldova și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admiterea parțială a acesteia, iar instanța de apel, a respins apelul declarat de Serviciul de Informații și Securitate și a menținut hotărârea instanței de fond.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu prevederile normelor de drept aplicabile la caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele ierarhic inferioare greșit au concluzionat și au dispus anularea deciziilor privind refuzul în eliberarea invitațiilor cu obligarea Biroului Migrație și Azil de a elibera invitații.

În conformitate cu art. 28 alin. (7) lit. b) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, autoritatea competentă pentru străini emite decizia privind refuzul eliberării invitației dacă există vreun motiv de nepermitere a intrării în Republica Moldova prevăzut la art.8 alin.(1) lit. b) – 1).

În conformitate cu art. 8 alin. (1) lit. i) și l) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, străinilor nu li se permite intrarea pe teritoriul Republicii Moldova dacă au încălcat anterior, în mod nejustificat, scopul declarat la obținerea vizei sau la intrarea pe teritoriul Republicii Moldova, și-au epuizat durata de aflare sau de ședere pe teritoriul Republicii Moldova acordată prin lege.

Materialele cauzei atestă că, la 12 iunie 2017, Ahmad Jalal a depus la Biroul Migrație și Azil cereri prin care a solicitat eliberarea invitațiilor pentru XXXXXXX XXXXXXX, Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX (vol. I, f.d.97, 102, 107, 112).

Ca scop al călătoriei a fost indicat misiune și vizită privată, iar tipul vizelor eliberate – viză de scurtă ședere. Prin deciziile din 16 iunie 2017 a Biroului Migrație și Azil s-a refuzat în eliberarea invitațiilor (vol. I, f.d.96, 101, 106, 111).

La 26 iunie 2017, Ahmad Jalal, reprezentat de avocatul Valeri Astafiev a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziilor de refuz în eliberarea invitațiilor.

Prin răspunsul nr. 5/1-A-292/17 din 10 iulie 2017 a Biroului Migrație și Azil, cererea prealabilă a fost respinsă.

Totodată, potrivit raportului din 14 iunie 2017 a ofițerului SRMR a DCȘIS a BMA, s-a menționat că, Al Younes Samia a obținut aviz negativ în eliberarea invitației și s-a constatat că ultima nu întrunește condițiile de intrare în Republica Moldova.

Actele cauzei denotă că, la 2 octombrie 2014, în privința cetățenilor străini Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX, de către Biroul Migrație și Azil au fost emise invitații valabile până la data de 2 ianuarie 2015 (vol. I, f.d.127, 135, 143, 152).

Potrivit vizelor electronice eliberate în baza invitațiilor din 2 octombrie 2014, acestea au fost valabile pentru perioada de la 13 octombrie 2014 până la 31 decembrie 2014, fiind vize de tip „C” scurtă ședere (f.d.156-159).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, instanța de fond și cea de apel greșit au concluzionat că, anterior, Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX nu au încălcat regimul de ședere pe teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 4 alin. (5) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010, privind regimul străinilor în Republica Moldova, în vigoare la momentul eliberării vizelor, străinii aflați pe teritoriul Republicii Moldova sânt obligați să respecte scopul pentru care li s-a acordat dreptul de intrare și, după caz, dreptul de ședere pe teritoriul țării, precum și să părăsească teritoriul Republicii Moldova la expirarea termenului de ședere acordat.

Potrivit datelor furnizate de Poliția de Frontieră în sistemul de căutare Acces, Al Younes Samia a intrat pe teritoriul Republicii Moldova la data de 15 octombrie 2014 și a ieșit la data de 1 decembrie 2015 (f.d.117).

Din informația prezentată de Serviciul de Informații și Securitate se constată că, Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX au intrat pe teritoriul Republicii Moldova la data de 15 octombrie 2014 și au ieșit la data de 1 decembrie 2015 (vol. I, f.d.58).

Acest lucru denotă cu certitudine încălcările de către persoanele Al Younes Samia, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX a termenului legal de ședere indicat în vizele electronice.

Concomitent, sânt neîntemeiate argumentele precum că vizele de ședere au fost eliberate pe un termen de 90 de zile, termen care urma a fi calculat din data eliberării vizelor 13 octombrie 2014, iar data expirării vizei a fost indicată greșit 31 decembrie 2014.

Or, data expirării vizei de ședere de tip „C”, 31 decembrie 2014, a fost indicată reieșind din data eliberării invitației, 2 octombrie 2014, și care nu putea depăși termenul de 90 de zile, prevăzut art. 18 alin. (1) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010, privind regimul străinilor în Republica Moldova, în vigoare la momentul eliberării vizei, viza de scurtă ședere se eliberează pentru o perioadă determinată, cu una sau mai multe

șederi, a căror durată nu depășește 90 de zile în decursul a 6 luni de la data primei intrări în țară. Viza de scurtă ședere poate fi cu o singură sau cu multiple intrări și ieșiri.

Cererea de azil din 5 ianuarie a 2015 depusă de Al Younes Samia, prin care a solicitat acordarea protecției umanitare, nu constituie o justificare privind încălcarea termenului de ședere. Al Younes Samia a cunoscut din momentul acordării vizei despre perioada în care era în drept de a se afla pe teritoriul Republicii Moldova și urma să respecte acest termen. Mai mult decât atât, în invitațiile eliberate pe numele persoanelor vizate, s-a indicat că, durata sejurului este de 30 de zile.

Prin urmare, este neîntemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că, persoanelor vizate nu le poate fi imputată șederea ilegală în perioada 1 ianuarie 2015 – 4 ianuarie 2015, deoarece termenul de 90 de zile urma a fi calculat din data eliberării vizelor, iar imediat a doua zi au dorit să se adreseze cu cerere de azil, însă, toate autoritățile competente nu lucrau, fiind închise în legătură cu sărbătorile de iarnă și s-au adresat cu cerere de azil în prima zi lucrătoare a anului 2015.

Constatările instanței de apel și a primei instanțe precum că, anterior, de către aceleași autorități competente a fost permisă intrarea persoanelor vizate pe teritoriul Republicii Moldova de nenumărate ori, fiindu-le acordată protecție umanitară, drept de ședere, prelungirea termenului de ședere, iar în aceste perioade au obținut drept de proprietate asupra unor bunuri imobile, nu pot constitui drept temei de anulare a actului administrativ și nu oferă dreptul acestor persoane de a încălca termenul legal de ședere.

Faptul că, Al Younes Samia era însărcinată, iar la data de 19 ianuarie 2015 a născut, nu este relevant cazului, deoarece aceasta a depus cerere de azil la data de 5 ianuarie 2015, acțiune ce putea fi întreprinsă până la expirarea termenului de valabilitate a vizei și aflarea la evidența medicului de familie.

Mai mult decât atât, în invitațiile cetățenilor străini XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX, din 2 octombrie 2014, a fost indicat drept scop misiune și vizită privată pentru o perioadă de 30 de zile.

După obținerea vizelor de tip „C” din 13 octombrie 2014 și după expirarea termenului indicat în vize, 31 decembrie 2014, la data de 5 ianuarie 2015 Al Younes Samia a depus cerere de azil pe motivul conflictului armat din țara sa, Siria.

Însă, este notoriu faptul că, conflictul armat din Siria durează de o perioadă îndelungată și până în prezent, însă, necătând la aceasta, Al Younes Samia a depus cererea de azil în afara termenului legal de ședere, a obținut statut de protecție umanitară iar ulterior a părăsit teritoriul Republicii Moldova.

Aceste circumstanțe denotă cu certitudine că, persoanele vizate nu au avut intenția de a părăsi teritoriul Republicii Moldova în interiorul termenului de valabilitate al vizelor acordate și pun la îndoială scopurile indicate în invitațiile și vizele primite în luna octombrie 2014.

Plus la aceasta, instanța de recurs menționează că, în conformitate cu art. 30 lit. a) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, sânt exceptați de la procedura invitației următoarele categorii de străini: minorul al cărui părinte, cetățean străin, se află în posesia unui permis de ședere în Republica Moldova sau buletin de identitate pentru apatrizi, cu condiția ca acesta să fie valabil cel puțin 90 de zile de la data acordării vizei de intrare.

Prin urmare, copii minori XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX urmau a fi exceptați de la procedura invitației pe motiv că tatăl Ahmad Jalal deținea permis de ședere valabil pentru o perioadă mai mare de 90 de zile.

Instanța de recurs notează că, regimul și procedura acordării invitațiilor, vizelor și permiselor de ședere, sunt stabilite de toate statele, în dependență de politica națională și nu pot fi interpretate ca imixtiune în viața privată, ci constituie o modalitate de păstrare a ordinii și securității în stat.

În circumstanțele sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a constatat temei de anulare a deciziilor din 16 iunie 2017 a Biroului Migrație și Azil emise în privința cetățenilor Republicii Siriene XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și Al Younes Samia.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel au fost emise cu interpretarea eronată a normelor de drept material și au apreciat în mod arbitrar probele, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate, a casa integral decizia din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) și alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Serviciul de Informații și Securitate.

Se casează integral decizia din 19 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 26 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ahmad Jalal împotriva Biroului Migrație și Azil, intervenienți accesorii Serviciul de Informații și Securitate și Avocatul poporului pentru drepturile copilului Maia Bănărescu cu privire la anularea deciziilor, obligarea eliberării invitațiilor și încasarea cheltuielilor de judecată și se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Ahmad Jalal împotriva Biroului Migrație și Azil, intervenienți accesorii Serviciul de Informații și Securitate și Avocatul poporului pentru drepturile copilului Maia Bănărescu cu privire la anularea deciziilor, obligarea eliberării invitațiilor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu